Marek Leško

Opakující se slovní spojení v akademických přednáškách
Lexical bundles in academic lectures

Bakalářská práce
Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky

Posudek vedoucí práce

Bakalářská práce se věnuje v současnosti dosti populární oblasti frazeologie – tzv. „lexical bundles", ustáleným opakujícím se spojením několika slov. V teoretické části podávává přehled o zkoumané oblasti z hlediska vymezení „lexical bundles" a jejich funkcí. Opírá se zejména o práce D. Bibera, z nichž vychází i při popisu „bundles" typických pro běžně mluvený jazyk na jedné straně a pro psané akademické texty na straně druhé. Toto rozdělení je podstatné pro vlastní výzkumnou část práce, kde autor analyzuje texty britských a amerických přednášek (přibližně 100 000 slov z britského korpusu akademické mluvené angličtiny BASE a stejný počet z přednášek v americkém akademickém korpusu MICASE) s cílem zjistit, jaké typy „bundles" jsou pro tento žánr typické, jaké plní funkce, zda jsou mezi britskou a americkou angličtinou výrazné rozdíly v zastoupení strukturních a funkčních typů slovních spojení a zda se monologické akademické přednášky blíží spíše psanému akademickému textu nebo zda v nich najdeme větší měrou zastoupena slovní spojení typická pro běžnou konverzaci.

Výsledky práce ukazují, že v přednáškách jsou stejnou měrou zastoupena slovní spojení se strukturou typickou pro běžnou konverzaci i pro psané akademické texty (stejně jako většina studií, zaměřuje se autor zejména na čtyřslovné „bundles"), uplatňují se ve funkci vyjádření postoje mluvčího, přispívají k organizaci diskurzu a kohezi a plní i referenční funkce. Žánrová specifika jsou přitom výraznější než rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou; ty se projevují spíše v preferenci jednotlivých slovních spojení.

Ráda bych ocenila zejména následující rysy předložené bakalářské práce:

1. Autor si osvojil práci s dvěma různými korpusy mluvené akademické angličtiny, v každém z nich je přitom použito částečně odlišného způsobu přepisu mluveného textu. „Lexical bundles" byly vyhledávány s pomocí poslední verze WordSmith Tools, s níž se autor naučil samostatně pracovat (pokud vím, jako první z bakalářských studentů).
2. Výsledky práce jsou prezentovány spolu s alternativními možnostmi interpretace a s důvody, jež vedly autora k daným závěrům. Autor poukazuje také na vliv velikosti a složení korpusu.
3. Autor se nespokojil s kvantitativním a formálním popisem zkoumaných konstrukcí; vracel se do textů přednášek, aby mohl podat adekvátní funkční popis „lexical bundles" ve zvoleném žánru a rozdíly mezi oběma varietami. Kombinuje tak metody korpusové lingvistiky s detailní funkční analýzou textu.

Závěr

Předložená bakalářská práce ověřila metodologii zkoumání „lexical bundles", přináší zajímavé poznatky přispívající k popisu akademického monologu (přednášky) a díky přesnému popisu výsledků se může stát východiskem pro další podobně orientované práce. Práce splňuje požadavky kladené na bakalářské práce. Doporučuji ji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou výbornou.

V Praze, 4. září 2009

PhDr. Markéta Malá, Ph.D.